

Leesclub 138: Familie & identiteit

Het zusje van
van Carlie van Tongeren

Spelregels

In deze leesclub discussieer je met een groepje van 4 tot 6 lezers over *Het zusje van* van Carlie van Tongeren. Je doet dat aan de hand van kaartjes met vragen over de tekst. De leesclub begint met een korte inleiding, die een van de spelers voorleest. Daarna volgen 4 rondes:

- 1 Ronde 1 bestaat uit 5 vragen over het verloop van verhaal. De spelers draaien om de beurt een kaartje om en geven antwoord op de vraag. Daarna mogen andere spelers reageren.
- 2 Ronde 2 is een vragenronde waarin elke speler een vraag mag formuleren aan een van de personages.
- 3 Ronde 3 is de discussieronde. In deze ronde draaien de spelers om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze. Hij of zij geeft antwoord op de vraag, waarna de rest mag reageren. Vervolgens kiezen de overige spelers om de beurt een kaartje van een van beide stapels. Als een discussievraag herhaalt wat eerder in het gesprek al aan bod gekomen is, mag de speler die aan de beurt is een volgende kaart omdraaien. Dit gaat zo door totdat alle kaartjes omgedraaid zijn.
- 4 Aan het einde van de discussie komen de spelers samen tot een oordeel over de tekst. In ronde 4 geven ze een oordeel uitgedrukt in sterren en motiveren zij hun keuze.

Deze leesclub werd ontwikkeld door de redactie van LitLab, een digitaal laboratorium voor literatuuronderzoek op de middelbare school. Ga voor meer lesmateriaal naar www.litlab.nl. Een docentenhandleiding en een didactische verantwoording van deze werkvorm zijn beschikbaar via www.litlab.nl/docenten.

Deze leesclub is gratis beschikbaar onder de Creative Commons licentie 'NaamsvermeldingNietCommercieel-GelijkDelen 4.0 Internationaal'.

Inleiding

“Wil iemand anders nog iets zeggen?” vraagt Stevens dan.

“Ja, ik,” zegt Micha. “Ik heb gelezen dat de gast die Zoë heeft aangereden dronken was.”

“Je bedoelt de broer van Liv,” zegt Roberto.

Au. Als een steek in mijn longen. Waardoor ik even helemaal geen lucht meer krijg. Het voelt alsof ik paars zie. Nu zijn écht alle blikken op me gericht.’ (p. 35)

Livs broer Alex is dronken achter het stuur gekropen en heeft een heftig ongeluk veroorzaakt. Bij dat ongeluk is Alex zwaargewond geraakt en is Zoë, een schoolgenoot van Liv, om het leven gekomen. Voortaan is Liv op school ‘het zusje van’, het zusje van die dronken alcoholist die de dood van Zoë op zijn geweten heeft. Wil ze haar broer op school verdedigen of niet? Wie zorgt er voor haar in deze moeilijke situatie?

In deze leesclub discussieer je over het verwerken van verlies, over het omgaan met tegenstrijdige emoties, over opkomen voor jezelf binnen een groep die ergens anders over denkt dan jij en over de definitie van schuld. Hoe zou jij reageren als jouw broer zoiets had gedaan? Hoe zou jij je staande houden op school als het lijkt dat iedereen tegen je is? In hoeverre kun jij schuldig zijn aan iets wat een ander heeft gedaan?

Ronde 1: Grip op het verhaal

Draai om de beurt een kaartje om en geef antwoord op de vraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren of aanvullen

Ronde 2: Vragenrondje

Hieronder staan verschillende fragmenten uit het boek. Kies allemaal één fragment. Bedenk en noteer een vraag die je aan een van de personages zou willen stellen. Probeer samen antwoord te geven op die vraag.

1. Liv en haar ouders zijn in onzekerheid als Alex aan zijn verwondingen wordt geopereerd: ‘Wenstijd. Zo... kende. Zoë.’ (p. 14-15)
2. Liv komt voor het eerst na het ongeluk weer op school: ‘Daar is... van mij.’ (p. 31-32)
3. De politie ondervraagt Alex over het ongeluk: ‘Agent 2:... Alex: Ik.’ (p. 38)

Ronde 3: Discussievragen

Draai om de beurt een kaartje om van een stapel naar keuze en reageer op de discussievraag. Nadat degene die aan de beurt is antwoord gegeven heeft, mag de rest reageren.

Ronde 4: Oordeel

Geef het *Het zusje van* samen een waardering uitgedrukt in sterren. Beargumenteer vervolgens jullie keuze. Wat vonden jullie goed en wat juist minder goed? Heeft de discussie jullie individuele oordeel veranderd, en zo ja, hoe? Probeer voorbeelden en argumenten te halen uit jullie reacties op de discussievragen.

Vraag 1

Waaraan wordt Alex geopereerd na het ongeluk?

Vraag 2

Hoe heet de jongen die samen met een docent de tekst 'zusje van moordenaar' van het kluisje van Liv heeft gehaald?

Vraag 3

Hoe heet het restaurant van Livs ouders?

Vraag 4

Liv raakt haar hoofdrol in het toneelstuk kwijt. Welke rol krijgt ze nu toebedeeld?

Vraag 5

Waar is Alex al die tijd geweest na het ontslag uit het ziekenhuis?

Antwoorden

1. aan zijn lever
2. Nick
3. Schnitzelhaus Becker
4. de rol van een oma
5. in het appartement in Utrecht van een neef die op wereldreis is

Vraag

3

Vraag

2

Vraag

1

Antwoorden

Vraag

5

Vraag

4

Feest der herkenning? 1

Herlees het citaat uit de inleiding. Stel je voor dat jij Liv bent. Hoe zou jij je voelen of hoe zou jij reageren in die situatie?

Feest der herkenning? 2

Liv voelt voortdurend tegenstrijdige emoties. Ze maakt zich zorgen om haar broer Alex en is blij als het beter met hem gaat, maar ze is ook intens verdrietig vanwege het overlijden van Zoë. Hoe kun je het beste omgaan met deze verschillende emoties?

Feest der herkenning? 3

Liv is bevriend met Nadia, Emma, Jeressa en Orlando. Na het ongeluk veranderen deze vriendschappen, allemaal op een andere manier. Welke verandering kon je wel en welke kon je niet goed begrijpen?

Feest der herkenning? 4

Op school krijgt Liv te maken met vervelende wraakacties. Ze wordt bijvoorbeeld buitengesloten, op haar kluisje verschijnt de tekst 'zusje van moordenaar', ze wordt opgesloten op de wc en ze mag de hoofdrol niet meer spelen. Welke actie was het heftigst om te lezen? Hoe komt dat?

Feest der herkenning? 5

Vind je dat de school en de docenten meer hadden moeten doen om Liv te beschermen? Wat hadden ze beter kunnen doen volgens jou?

Feest der herkenning? 6

Na het ontslag uit het ziekenhuis vertrekt Alex naar een onbekende bestemming. Hij wil alleen zijn om te verwerken wat er is gebeurd. Kun jij deze keuze begrijpen?

Feest der herkenning? 7

Livs ouders hebben een restaurant. Na het ongeluk komen er steeds minder gasten. In hoeverre vind je dat terecht?

Feest der herkenning? 8

Op welke manier(en) ben jij ook een 'zusje/broertje/kind van...'? Hoe ga jij daarmee om?

Feest der herkenning?

3

Feest der herkenning?

2

Feest der herkenning?

1

Feest der herkenning?

6

Feest der herkenning?

5

Feest der herkenning?

4

Feest der herkenning?

8

Feest der herkenning?

7

Stof tot nadenken? 1

Het boek is verdeeld in twee delen: VOOR en NA. In het zeer korte deel VOOR komt Zoë aan het woord en in het deel NA komen Liv en Alex aan het woord. Wat vind je van deze keuze van de schrijver? Wat is het effect van deze verdeling op jou als lezer?

Stof tot nadenken? 2

In sommige hoofdstukken komt Alex aan het woord. Wat valt je op aan zijn teksten? Is het een goede keuze geweest van de schrijver om Alex ook aan het woord te laten?

Stof tot nadenken? 3

Liv blijkt precies dezelfde roze schoenen te hebben als Zoë. Waarom heeft de schrijver hiervoor gekozen, denk je?

Stof tot nadenken? 4

Livs ouders reageren verschillend op situaties in het verhaal. Hoe zou je hun verschillende reacties typeren? Bij wie ervaart Liv de meeste steun?

Stof tot nadenken? 5

Liv doet auditie en heeft daarvoor zelf een scène geschreven. Wat denk je dat er in die zelfgeschreven scène staat? Waar baseer je dat op?

Stof tot nadenken? 6

Alex is bang om Liv weer na al die tijd onder ogen te komen. Waar is hij bang voor, denk je?

Stof tot nadenken? 7

Alex moet na Livs bezoek naar de rechtbank. Vind je dat hij een straf verdient en zo ja, welke?

Stof tot nadenken? 8

Hoe kijk je naar het einde van het boek, als Liv de uitleg van Alex heeft gehoord? Stemt het je positief of juist negatief?

Stof tot nadenken?

3

Stof tot nadenken?

2

Stof tot nadenken?

1

Stof tot nadenken?

6

Stof tot nadenken?

5

Stof tot nadenken?

4

Stof tot nadenken?

8

Stof tot nadenken?

7